

Het enige en geheel onafhankelijke maandblad in de benelux over munten, penningen, papiergeld en edelmetalen

Verschijningsdata: voor de 15e van de maand.

Versijnt onder verantwoordening van

De MUNTkoerier b.v.

waarin opgenomen:

- * berichten van De Koninklijke Nederlandse Munt nv.
- * berichten van de Koninklijke Munt van België
- * berichten van de N.V.M.H., Nederlandse vereniging van Munthandelaren.
- * berichten van alle Numismatische Kringen in Nederland en België.
- * berichten van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde.
- * berichten van de Dutch Chapter of the International Bank Note Society.

Mk Administratie en exploitatie:
De MUNTkoerier B.V.
Postbus 1044,
7301 BG APELDOORN
Telefoon: 055-5216629

Redactie-adres:

Postbus 1044, 7301 BG Apeldoorn
Telefoon: 055-5216629
Bereikbaar: ma-vrij, 9.00-12.00 uur
E-mail: info@muntkoerier.com
Website: www.muntkoerier.com

Betaling abonnementen:

Nederland
NL77 INGB 0003 2437 69
BIC – INGBNL2A
t.n.v. De MUNTkoerier - Apeldoorn
België
BE83 000-0781544-15
BIC – BPOTBEB1XXX
t.n.v. De MUNTkoerier, Apeldoorn, Nederland

Betaling advertenties:

NL77 INGB 0003 2437 69
BIC – INGBNL2A
t.n.v. De MUNTkoerier, Apeldoorn

Jaarabonnementen:

Een jaarabonnement bestaat uit elf afleveringen. In juli verschijnt een gecombineerd nummer met de maand augustus. Prijzen Abonnementen: Nederland € 61,00. Betaling op bovengenoemde bankrekening. België € 66,00. Betaling op onze Belgische bankrekening. Europa per priority € 87,50. Buiten Europa per airmail € 99,00. Betaling op bovengenoemde Nederlandse bankrekening. Losse nummers € 7,95.

Betaling per creditcard of verrekening met cheques is niet mogelijk

Nieuwe abonnementen worden steeds aangegaan voor ten minste 1 jaar en kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Het abonnement loopt automatisch door, tenzij door u ten minste **5 weken voor de vervaldatum** schriftelijk per e-mail of per aangetekende post wordt opgezegd.

Adreswijziging:

Adreswijzigingen dienen vóór de 13e van elke maand door u ingezonden te worden, zodat tijdige verwerking kan geschieden. Uw nieuwe adres a.u.b. opgeven op de adresstrook waarop uw oude adres voorkomt. Dit ten behoeve van onze administratie.

Mini's:

Kleine advertenties voor ruilen, aan- en/of verkoop € 13,50 per 3 regels (ca. 44 tekens per regel). Elke regel meer € 2,70 extra. Brieven onder nummer € 5,50 extra. Toezending bewijsnummer € 4,70. Betaling door overmaking van het bedrag en inzending van te plaatsen tekst naar het redactieadres. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen worden geweigerd.

Met medewerking van:

J.F.M. Eijsserman Erik J. van Loon
R. Helzen A. Nieuwendam

Ieder die via de administratie van De MUNTkoerier B.V. te Apeldoorn maandelijks 'De MUNTkoerier' ontvangt wordt geacht betalend abonnee te zijn.

Bij eventuele klachten of reacties anderszins contact opnemen met de uitgever: De MUNTkoerier B.V., Postbus 1044, 7301 BG Apeldoorn.

ISSN 0165 5442

Druk:

Van Helvoort Grafisch Bedrijf B.V.
Postbus 22, 5420 AA Gemert.

© Copyright:

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de redactie.

Het is september!! Het begin van het verzamelseizoen 2022-2023. De vakantie zit erop en de numismatische wereld wordt weer wakker. De Koninklijke Nederlandse Munt presenteert 'Het Piet Mondriaan Vijfje', de tweede herdenkingsmunt in 2022. In de rubriek 'Nederland' een uitgebreid overzicht van alle nieuwe uitgaven vanaf begin juli tot en met begin september.

Op 10 september aanstaande wordt in de Expo Houten voor de 22ste keer de Muntmanifestatie gehouden. Op pagina 18 een laatste Update. Op 24 en 25 september zijn verzamelaars welkom in het MECC te Maastricht waar de MIF Paper Money Fair wordt gehouden met een internationaal aanbod van papiergeld en munten. Op pagina 22-23 een overzicht van de deelnemende handelaren en een kaart met de zaalindeling.

Op 9 en 10 september wordt te Brussel de 152ste Jean Elsen-veiling gehouden. Een kleine selectie munten die dan onder de hamer komt staat op pagina 53 e.v. afgedrukt.

De maand september is ook de periode waarin een nieuwe editie van de MVNH muntalmanak verschijnt. De 40ste editie van de geheel bijgewerkte uitgave voor 2023 is verkrijgbaar bij uw handelaar voor € 24,95. Ons openingsartikel van deze maand werd geschreven door Bart Linders en staat in het teken van de Beurs van Amsterdam. In 1609 werd de eerste steen gelegd voor een beursgebouw in navolging van de Beurs te Brugge. Het artikel volgt het wel en wee van de Amsterdamse beurs tot op heden. Verder in deze editie nieuwe verzamelmunten uit de Eurozone, een serie penningen met als thema van de restauratie van de Domkerk te Utrecht, ontworpen door Da van Daalen. In de rubriek Nederland overzee laat Erik van Loon u kennismaken met fantasiemunten van Aruba uit 2007 en de Nederlandse Antillen uit 2008 en geeft hij het laatste nieuws over de introductie van de Caribische gulden in Curaçao en Sint-Maarten. Veel plezier bij het doornemen van deze septembereditie.

Tom Passon

Inhoud

Thematisch verzamelen: De Beurs van Amsterdam – Bart Linders	4
Nederland	12
Muntmanifestatie 2022	18
Bijzondere penning – Opening gemaal De Helsdeur – R.H.	20
MIF Paper Money Fair	22
Agenda – numismatische kringen	25
Agenda – verzamel- en ruilbeurzen	26
Agenda – bijzondere evenementen	27
Agenda – tentoonstellingen	28
Agenda – veilingen	28
Vriendenpagina	29
Wij ontvingen	29
Catalogus Nederland guldenmunten	30
Catalogus Nederland euromunten	37
Nederland overzee	44
Penningen: De Domkerk in Iagen, penningserie door Da van Daalen – Theo Kraft	49
Euronieuws	52
Varia	56
Highlights uit de 152ste Jean Elsen-veiling	53

Adverteerders

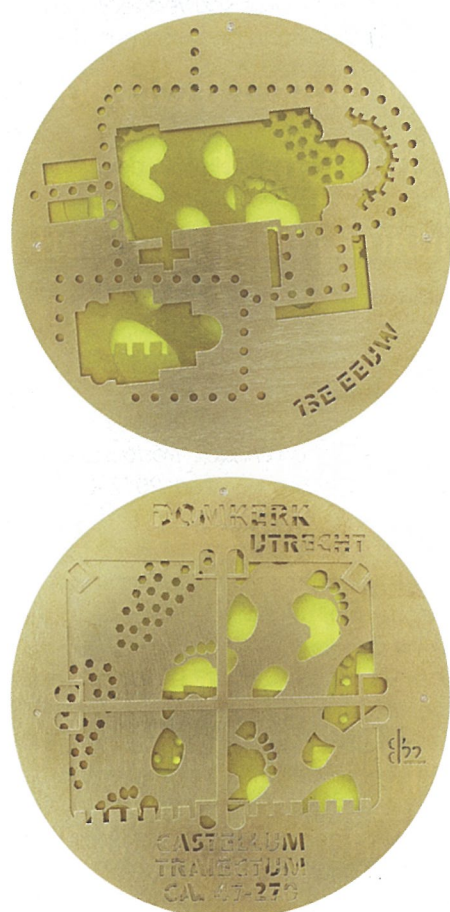
Catalogus munten Nederlandse gebieden	pag. 62	Nederlandsche Muntenveiling, De	64
overzee	62	Nijmeegse Postzegel- en Muntenhandel.	54
De Man – Werkendam	10, 54	NVMH muntalmanak 2023	21
Elsen & ses Fils N.V., Jean	57	NVMH ledenlijst	61
Europees Genootschap voor Munt- en	47	Peters Numismatiek en Filatelie B.V., Theo.	63
Penningkunde	47	Rietdijk Postzegel- en Muntenveilingen B.V.	19
Geus Muntenveilingen B.V., Karel de	51	Schulman B.V.	11
Holland Coin Fair 2022	48	Sluitingsdatum	54
IBNS Nederland	47	Veilinghuis De Ruiter	2
Jongeling Numismatics & Ancient Art	55	WB Evenementen	48
Kevelam B.V., Munthandel	17	www.deamsterdamsemunt.nl	54
Nederlandsche Muntenhuis, Het	24	www.hartberger.nl	54
		www.lindner.nl	10

SLUITINGSDATUM OKTOBER 2022 15 SEPTEMBER 2022

De Domkerk in lagen, penningserie door Da van Daalen ter gelegenheid van het gereedkomen van de Restauratie van de Domkerk

Ter gelegenheid van het gereedkomen van de Restauratie van de Domkerk 2017 – 2022 aan het eind van dit jaar heeft het bestuur van de Domkerk en de Stichting Vrienden van de Domkerk aan de kunstenares Da van Daalen (Amsterdam, 1956) gevraagd om een serie eigentijdse, moderne penningen te ontwerpen met als onderwerp een aantal belangrijke thema's uit de geschiedenis van de Domkerk. Rondlopend in de Domkerk viel haar de gelaagdheid van de architectuur op: een pilaar, een boog, daarachter nog een boog, weer een pilaar en gekleurd licht dat via de hoge ramen naar binnenvalt. En als je verdiept in de geschiedenis van de Domkerk komt deze gelaagdheid ook naar voren: een Romeins castellum, waarin kerken zijn gebouwd, zoals de grote romaanse kerk waaromheen de Domkerk is gebouwd.

Door de eeuwen heen is de plek en de Domkerk-zelf belangrijk voor mensen; hier hebben ze gelopen, gewerkt, gebeden en gebouwd, ook dát wilde zij laten zien in de penningserie.

Penningserie Domkerk 'Het Begin', Ø 10 cm

Een penning die zij eerder maakte met de titel Zijn en niet-zijn gebaseerd op een tekst van Lao Tse vormde de inspiratie om een open penning te ontwerpen, en waar zij normaal gips en klei gebruikt zocht zij nu naar andere materialen en technieken. Het moest gelaagd, licht en kleurig worden. Het werd een spannende zoektocht waarbij veel moest worden

uitgevonden; echt glas bleek niet geschikt -het werd plexiglas-, de kunstenares moest nieuwe computerprogramma's leren en zich verdiepen in de techniek van het lasersnijden van messing.

Daarmee veroverde zij een enorm pallet met mogelijkheden en was zij blij dat dit toegepast kon worden op een penningserie over zo'n inspirerend onderwerp als de Domkerk in Utrecht.

In de Domkerk is de constructie helder, je ziet de materialen waarmee gebouwd is en je snapt de constructie. Dat wilde Da van Daalen ook in de penningen toepassen, de constructie en de lagen laten zien. Messing is een materiaal dat verandert in de loop van de tijd, de blikerige goudkleur verdonkert door aanraking, eerst ontstaan er vlekken, krasjes en vingerafdrukken, daarna wordt de verkleuring egaal en maakt de natuurlijke patina de kleur warmer en de gelaagdheid van de penning helderder. Een penning gaat 'leven' door het in de hand te nemen, net als een kerk pas gaat 'leven' door de rol die het speelt voor de mensen die haar bezoeken, er bidden en werken.

De penningen hebben ieder een eigen verhaal, elk vertegenwoordigt een stukje geschiedenis van de Domkerk én van de mensen voor wie de Domkerk een onderdeel van hun leven was en is. Elke penning heeft een schematische plattegrond die de situatie weergeeft in het tijdvak waarover de penning gaat.

De eerste penning, De vroege periode, vertelt het verhaal vanaf het moment dat Romeinen het Castellum Traiectum op een hoger gedeelte aan de rivier de Rijn bouwden tot het moment dat begonnen werd met de bouw van de Domkerk. De afdrukken van voetstappen vertegen-

woordigen de vele mensen die hier in deze periode rondliepen: Romeinse soldaten, burgers en kerkleiders. Stippellijnen in de plattegrond van de dertiende-eeuwse situatie geven de looplijnen weer waarlangs gedurende eeuwen burgers, bezoekers, kerkdienaren en kerkgangers, professoren en studenten van de nabijgelegen universiteit, rondom de kerken liepen.

Penningserie Domkerk 'Stormen', Ø 10 cm

De tweede penning uit de serie, Stormen, vertelt de verhalen van de stormen die in en rondom de Domkerk woeden. De eerste storm veranderde het schip van de Domkerk in een ruïne zoals deze in een tekening van Herman Saffleven uit 1674

is weergegeven en in silhouet in de penning is opgenomen. De Beeldenstorm die de Domkerk in 1580 raakte is geïllustreerd door de van beelden afgehakte koppen die in het vuur worden gegoooid.

Penningserie Domkerk 'Orgels', Ø 10 cm

Nummer drie uit de serie, Kerkorgels, heeft als onderwerp het Jansz. De Swart orgel uit 1571 en het Bätz orgel uit 1831. De toehoorders die al eeuwen van de orgelmuziek genieten zijn vertegenwoordigd in de silhouetten van oren. Op de ander zijde staan de belangrijke elementen van een orgel, drie orgelklavieren en een schematische weergave van orgelpijpen. Het heeft daarmee de meest abstracte zijde uit de penningserie.

Penningserie Domkerk 'Interieur', Ø 10 cm

De prachtige kerkramen van Richard Roland Holst (1868-1938) en het meubilair ontworpen door Willem Penaat (1875-1957) vormden de inspiratie voor de vierde penning uit deze serie, Interieur. In het Evangelistenraam vallen de ogen van de evangelisten op. Het zijn doordringende ogen, ze kijken streng de wereld in. De kunstenaar vond de ogen passend bij het onderwerp licht. Om deze reden kregen zij een hoofdrol. Op de andere zijde werden elementen uit het houten hek rondom de preekstoel in een compositie samengebracht. Herkenbaar zijn een duif met olijftak, een pelikaan en op de bodem zwemt een platvis.

Vijfde penning Restauratie. De aanleiding voor het laten maken van een penningserie met als onderwerp Domkerk Utrecht was de voltooiing van de restauratie die in 2017 van start ging. Bij de restauratie is veel met de handen gewerkt: beschadigde elementen werden opgemeten, vormen in klei geboetseerd, stenen met de hand behakt. Ook de gidsen die rondleidingen geven wijzen met hun handen, trouwe kerkgangers vouwen de handen en de organisten bespelen de klavieren met hun handen. Hands die Michelangelo Buonarroti (1475-1564) schilderde op het plafond van de Sixtijnse kapel in Rome hebben een plaats gekregen tussen de andere handen. Op de andere zijde staan afgebeeld details die voortdurend onderhoud vragen: pinakels, twee waterspuwers -een ezel en een draakje- en uit de kerkramen vier vormen en een ster.

Met veel plezier werkte Da van Daalen aan deze penningserie die een vernieuwende vorm heeft gekregen. Wij hopen dat de ontvangers de penningen veel in de hand nemen en elke keer nieuwe 'lagen' zullen ontdekken.

Theo Kraft

Voorzitter Commissie Restauratie en Fondsenwerving Domkerk 2017-2022

Meer informatie over en foto's van de penningen kunt u vinden op:

www.domkerk.nl

Hier kunt u ook lezen hoe de penningen besteld kunnen worden.

De eenmalige kosten voor het ontwerpen en de productie van de prototypen werd mogelijk gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Ridderschap van Utrecht en de Stichting Fonds A.H. Martens van Sevenhoven

Penningserie Domkerk 'Restauratie', Ø 10 cm